

KARLSTAD

KAN BÄTTRE!

Kommunalt handlingsprogram
för mandatperioden 2022-2026

Socialdemokraterna
KARLSTAD

KARLSTAD KAN BÄTTRE!

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	2
Karlstad 2030	3
Karlstad – en kommun för alla	3
Ett Karlstad som håller ihop	3
Demokrati och delaktighet	3
Barnen är vårt gemensamma ansvar	4
Bekämpa brotten och brottens orsaker	4
Alla ska ha ett eget hem.....	5
Ett Karlstad byggt på kunskap.....	6
En skola där allas möjligheter växer.....	6
Kultur och bildning öppnar dörrar.....	7
Ett tryggt Karlstad	8
En äldreomsorg i världsklass.....	8
Stärkt trygghet genom livet.....	8
Ett starkt och hållbart Karlstad.....	9
En hållbar infrastruktur som bygger samman Karlstad	9
Alla jobb ska vara trygga jobb	10
Karlstad 2022-2026	11
Ett Karlstad som håller ihop	11
Ett Karlstad byggt på kunskap.....	13
Ett tryggt Karlstad	14
Ett starkt och hållbart Karlstad.....	15

Inledning

Karlstad kan bättre. Det är rubriken, inriktningen och ambitionen i Socialdemokraterna i Karlstads kommunalpolitiska handlingsprogram inför valet 2022. Handlingsprogrammet består av två delar. I den första presenterar vi hur vi vill att Karlstad ser ut 2030. I del två finns ett mer konkret program med förslag på hur vi under kommande mandatperiod ska verka för att närma oss de målen. Tanken är att de båda delarna ska kunna läsas var för sig, likväl som ett sammanhållet dokument.

Socialdemokraterna arbetar för ett attraktivt, tryggt och jämlikt Karlstad som är långsiktigt hållbart. Därför finns vissa så kallade horisontella perspektiv med i all vår politik:

- Jämställdhet
- Tillgänglighet och delaktighet
- Demokrati och inflytande.

Handlingsprogrammet ska läsas med dessa horisontella perspektiv i åtanke, även om de inte uttryckligen står skrivna i alla stycken och punkter.

Det är vårt solidariska ansvar att se till att Karlstad är en bra kommun även för kommande generationer, inte bara här och nu. Därför ska Socialdemokraterna i Karlstad göra vad som krävs för att bryta segregationen. Vi ska ta tillbaka den demokratiska kontrollen över välfärden. Vi ska leda klimatomställningen genom att bygga ett långsiktigt hållbart samhälle och skapa framtidens jobb!

Efter tolv år med ett moderatlett styre är det nu hög tid för en ny politisk ledning och inriktning. Vi socialdemokrater är beredda att ta det ansvaret och i vårt lokala handlingsprogram finns förslag som leder till ett attraktivt, tryggt och jämlikt Karlstad som är långsiktigt hållbart.

KARLSTAD 2030

Karlstad – en kommun för alla

- 5 Socialdemokraterna arbetar för ett Karlstad som är attraktivt, tryggt, jämlikt och långsiktigt hållbart. Ett Karlstad som är en kommun för alla genom hela livet. Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska vara vägledande i allt vi gör. I Socialdemokraternas Karlstad 2030 känner alla en tillhörighet, oavsett om man är född och uppvuxen här eller inflyttad från andra delar av Sverige och världen. Tilliten mellan människor har ökat och i kommunen
- 10 finns ett utbud av bostäder och bostadsområden där det finns närhet till service, förskola och skola, kultur, föreningsliv och social samvaro. Med hjälp av goda digitala lösningar och hållbara pendlingsmöjligheter ges goda möjligheter att bo på ett ställe och arbeta på ett annat, både inom kommunen och utanför den.
- I Socialdemokraternas Karlstad 2030 ges karlstadsborna möjlighet att disponera sin vakna tid
- 15 på ett bättre sätt än idag. Livspusslet under åren med småbarn, skolbarn och yrkeskarriär kräver en planering, både individuellt och på samhällsnivå, där det livsnödvändiga finns nära. Att ha möjlighet att kombinera familjeliv med arbete, rekreation, träning, kultur och andra fritidsaktiviteter, är viktigt för välbefinnandet.
- När vi pratar om Karlstad, så menar vi hela kommunen. Från Östanås i norr, till
- 20 Vänerlandskapet i söder. Oavsett om du bor i våra stadsdelar, tätorter eller på landsbygden, så ska det gå att leva och verka på så lika villkor som möjligt. Kommunen tillhör alla invånare.

Ett Karlstad som håller ihop

- 25 *Demokrati och delaktighet*
Socialdemokraterna värnar det demokratiska samhället. Demokrati är både ett medel och ett mål. Inflytande och delaktighet är omistliga värden som står i centrum i vårt demokratiska arbete. Det gäller såväl valdeltagande, jämställdhet och medborgardialog, som yngres och äldres inflytande, partiers och ungdomsförbunds förutsättningar att verka. I
- 30 Socialdemokraternas Karlstad 2030 har vi säkerställt ett fullt fungerande ungdomsinflytande.
- Genom att värna grundläggande demokratiska principer, skapar vi sammanhållning och när vi skapar sammanhållning, skapar vi ett attraktivt, tryggt och jämlikt Karlstad.
- Socialdemokraterna arbetar aktivt och medvetet för att öka jämlikheten i uppväxtvillkoren
- 35 bland barn och unga. Idag finns stora skillnader i inkomster, hälsa, utbildningsnivå, andel familjer med försörjningsstöd mellan bostadsområden. Den kunskapen måste i större utsträckning ha betydelse för hur vi fördelar resurser i kommunen. Särskilt viktigt är det att bryta bostadssegregationen som även leder till skolsegregation.

Barnen är vårt gemensamma ansvar

- 5 Barn ska ha rätt till sin barndom. Varje barn har rätt till en trygg uppväxt. Barn ska bli lyssnade på, sedda och stöttade utifrån sina individuella behov och förutsättningar. Att FN:s barnkonvention har blivit svensk lag stärker barnens ställning. Att samtliga beslut i kommunen är i enlighet med denna lag ska vara självklart. Men barnperspektivet behöver vara en drivkraft för fler jämlikhetsförslag inom välfärden, och för samhällsbygget i stort.

- 10 Det är viktigt att säkerställa tryggheten i barns- och ungas utemiljöer och att beakta barnperspektiv i stadsplaneringen, när staden växer. Förskolans och skolans lokaler och utemiljöer ska vara utvecklande, hälsosamma och säkra, samt erbjuda en god arbetsmiljö för både barn och vuxna.

Vi ska inte ha någon barnfattigdom. Det mest effektiva medlet för att bekämpa barnfattigdom och segregation är att öka sysselsättningen bland vuxna och föräldrar med trygga jobb som man kan försörja sig på.

- 15 Förebilder är viktiga för barn och unga, och barns geografi är mer begränsad än vuxnas – den kan vara ett kvarter eller en stadsdel. Därför ska varje skola sträva efter en bred elevsammansättning. All större nybyggnation ska stödja att boendeformer blandas och att hållbara utemiljöer skapas. Trångboddhet bland barnfamiljer måste särskilt bekämpas. Omsorg och fritidsverksamhet ska finnas både före och efter skoltid, och på skollov. Barn och unga ska erbjudas en meningsfull fritid, något som också ökar tryggheten.
- 20 Samhällsklyftor blir särskilt kännbara för barn under lov eller när skolan erbjuder aktiviteter som innebär kostnader. Därför ska skolan vara avgiftsfri även utanför den ordinarie undervisningen. Barns deltagande i kulturliv, idrott och annan föreningsverksamhet ska främjas aktivt.

- 25 Föräldrar har ansvar för att se till att barnet får en trygg och god uppväxt. Samtidigt behöver samhällets stöd till föräldraskap bli väsentligt bättre. Fler föräldrar ska kunna lära sig att tyda signaler om barns ohälsa, kunna tala med sina barn om dessa frågor, och veta var och hur de kan söka hjälp till sina barn. Alla föräldrar ska tidigt och återkommande erbjudas både generella och riktade evidensbaserade föräldrastödsprogram. I Socialdemokraternas Karlstad 2030 finns förskoleteam med flera kompetenser, så kallade Tummen-verksamheter, och
- 30 familjecentraler tillgängliga för de som behöver det runt om i kommunen. Tummen riktar sig mot föräldrar och deras barn i åldern 1–6 år och målet med verksamheten är att främja barns välmående och utveckling.

Bekämpa brotten och brottens orsaker

- 35 Inget litet barn drömmer om att begå våldsbrott eller att bli kurir i narkotikahandeln. Det mest effektiva sättet att skydda människor från brott är att se till att brottet aldrig äger rum. De sociala insatserna, särskilt för att motverka att unga människor hamnar i kriminalitet, måste därför öka. Här har kommunens fältarbetare en viktig roll. Trygga sammanhang i familjen, civilsamhället, idrotten och skolan är också centrala för barn och ungas utveckling.
- 40 Barn och unga som kränker andra och överträder regler måste få en tydlig reaktion från omgivningen. Tryggheten på offentliga platser – till exempel gator och torg, bibliotek och simhallar – ska särskilt förstärkas. Skolan och omsorgen för barn och unga ska få bättre stöd att identifiera barn i riskzonen. Samverkan mellan skola, vård och omsorg, socialtjänst och polis ska förstärkas.

- 5 Allt våld måste få ett slut. Mäns våld mot kvinnor måste upphöra. Förövarna finns i alla samhällsgrupper, och är ett uttryck för det strukturella förtrycket mot kvinnor. Varje form av våld eller hot om våld mot kvinnor begränsar även tryggheten och friheten för de kvinnor som inte utsätts direkt. Våldet drabbar också många barn, och att utsätta andra eller att själv bli utsatt kan gå i socialt arv. Kvinnojourerna, liksom andra idéburna organisationer som arbetar mot mäns våld mot kvinnor behöver ges resurser långsiktigt för att verka i partnerskap med kommunen. Det normförändrande arbetet i skolan och i civilsamhället ska stödjas för att tydliggöra att mäns våld mot kvinnor aldrig är acceptabelt.
- 10 I Socialdemokraternas Karlstad 2030 känner alla trygghet. Trygghet i livet handlar om så mycket mer än satt i relation till kriminalitet. Det handlar om att känna sig trygg genom sin självkänsla och kompetens. Det handlar om att känna sig sedd och behövd i ett sammanhang. Att känna sig trygg i att man klarar vardagens olika utmaningar och trygg i att hjälpen finns när den behövs. Vi ska alltid bekämpa brotten, men vi måste också bekämpa brottens orsaker.
- 15 I Socialdemokraternas Karlstad 2030 finns ett tydligt genus- och jämställdhetsperspektiv i samhällsplaneringen och barnens perspektiv kommer in i planeringen i ett tidigt skede. Spännande och utmanande lekytor, bilfria miljöer i bostadsområden och trafiksäkerhetsfrågor utanför områdena, är exempel på viktiga frågor att beakta. Det finns mötesplatser och aktiviteter för alla åldersgrupper både i centrum och ute i bostadsområdena. Till exempel fritidsgårdar, aktivitetshus och lokaler för föreningslivet.
- 20 Socialdemokraterna värnar de tätortsnära friluftsområdena. Sörmon, I2-området, Skutberget, Rudsskogen, Tyrskogen, Kronoparksskogen, Trollkoneberget och Alsterdalen är 2030 välutvecklade som frilufts- och rekreationsområden. Delar av Skutberget och I2-området har ett permanent skydd som kommunala naturreservat. Skutbergsområdet är ett attraktivt och hållbart besöksmål som är öppet för alla året om. Mariebergsskogen har utvecklats än mer som stadspark med ett rikt utbud av såväl friluftsaktiviteter och vandringsstråk, som naturupplevelser och kulturinslag. Oavsett var i kommunen man är bosatt finns en närhet till grönområden och friluftsområden.
- 25 *Alla ska ha ett eget hem*
- 30 Att ha en egen bostad är en social rättighet. Alla som vill flytta till Karlstads kommun är varmt välkomna hit. Socialdemokraterna anser dock att bostadsbyggandet framöver på allvar behöver ske i hela kommunen. Det ska ske genom blandad bebyggelse, olika upplåtelseformer och varierande storlekar. Äldre ska kunna bo kvar i sina bostadsområden och yngre ska kunna flytta hemifrån. Genom att bygga i hela kommunen minskar trycket på vissa stadsdelar i tätorten Karlstad och samtidigt ökar underlaget för exempelvis skolor och affärer på andra håll. All nybyggnation i såväl befintliga som nya bostadsområden behöver vara hållbar framåt. En viktig del är mer träbyggnation både i offentligt och privat byggande. När det gäller komplettering och förtätning i tätorten Karlstad anser vi att det behövs en kombination av olika åtgärder. Flerbostadshus i utpräglade villaområden, påbyggnad med några ytterligare våningar i befintliga flerbostadsområden och några helt nya hållbara bostadsområden. Vid nybyggnad och påbyggnad har tillgängligheten i det kommunala
- 35
- 40

bostadsbeståndet ökat, till exempel med hissar, så att äldre och människor med funktionsvariationer kan bo kvar i sina bostäder.

Förtätning innebär också att fler samsas om gemensamma ytor och detta kräver ökat utbud av samhällsservice, kommersiell service och grönytor.

5

Ett Karlstad byggt på kunskap

Alla barn ska få en god utbildning och bildning. Vi ska göra det genom fokus på kunskapsuppdraget, mer personal i skolan och fler utbildade lärare med bättre förutsättningar. Varje barn ska mötas av höga förväntningar och en tro på att de kan lyckas.

- 10 Det är också viktigt att det finns goda förutsättningar för det livslånga lärandet. Att människor ges möjligheter att lära om och lära nytt under hela livet är viktigt inte bara för individen utan också för samhället. Det bidrar till att fler människor kan ta ett arbete och få en försörjning, men också till att bryta utanförskap och segregation.

En skola där alla möjligheter växer

- 15 En jämlik kunskapsskola är en strategiskt viktig fråga om en kommun vill vara attraktiv, såväl för medborgaren som för företag och framtida utveckling. Alla barn och ungdomar ska ges en god start i livet och utifrån sina egna förutsättningar få det stöd de behöver för att nå sina drömmars mål. I Socialdemokraternas Karlstad 2030 når alla elever gymnasiebehörighet efter avslutad grundskola. Barn ges möjlighet till utveckling och lärande i en förskola där
- 20 barngruppernas storlek följer Skolverkets riktmärken, och fritidshemmet ger eleverna både stöd i deras lärande, och erbjuder fritidsaktiviteter med hög kvalitet. Andelen elever som genomgår gymnasiet med godkända betyg är högre än idag.

- Ingen elev ska halka efter eller hållas tillbaka. Varje elev som behöver mer tid för lärande genom lovskola och läxhjälp ska garanteras det. Skolan är i Socialdemokraternas Karlstad 2030 kostnadsfri, inga s.k. "obetydliga" kostnader tas ut av barn eller vårdnadshavare.
- 25 Fritidshemmet, med dess stora potential för ökat lärande och jämlika uppväxtvillkor, prioriteras högre ekonomiskt och pedagogiskt. Rätten till plats på fritidshem har utvidgats så att den är mer oberoende av ens föräldrars sysselsättning.

- Alla skolor ska ha en väl utbyggd elevhälsa, adekvat studie- och yrkesvägledning och kunna erbjuda det stöd som behövs. Det förebyggande arbetet för att motverka att elever får lång och problematisk frånvaro ska utvecklas.
- 30

- Språket är nyckeln till all annan kunskap. Varje elev ska mötas av höga förväntningar på att lära sig god svenska, oavsett vem man är eller vilket språk man talar hemma. I Socialdemokraternas Karlstad 2030 finns skolbibliotek i alla skolor, eller avtal med
- 35 närliggande biblioteksfilial. Det är viktigt för lärandet och för en jämlik tillgång till bland annat litteratur, läromedel och digitala resurser. Att behålla och förstärka sitt modersmål stärker annan inlärning, och vi står upp för rätten till undervisning i modersmål, liksom i nationella minoritetsspråk. Alla elever ska ha rätt till goda läromedel.

- En livskraftig demokrati förutsätter att barn med olika erfarenheter möts. I Socialdemokraternas Karlstad 2030 har den socioekonomiska segregation vi nu ser brutits.
- 40

5 Skillnaderna i livsvillkor mellan bostadsområden har minskat. Barn och elever med olika bakgrund möts på lika villkor i förskola och skola. Alla skolor är bra skolor med hög måluppfyllelse där föräldrarnas ekonomi och utbildningsbakgrund inte är det avgörande för om eleverna klarar skolan eller inte. Planering av nya förskolor och skolor bidrar till att bygga ihop bostadsområden genom att de placeras på stadsdelsgränser och därmed underlättar för att socioekonomiskt blandade skolenheter.

10 En bra förskola för alla är en grundsten för jämlikhet. De små barnens lust och möjligheter att lära ska tas tillvara, samtidigt som förskolan ska fortsätta att kännetecknas av både lek och lärande. Barnomsorg på kvällar, nätter och helger ska finnas för dem som behöver. Det enskilt viktigaste vid många beslut om att flytta till en kommun är om det finns bra barnomsorg och skolor tillgängliga.

15 I gymnasiet tar man de stora stegen ut i vuxenlivet. Valen blir fler, förväntningarna tydligare och möjligheterna större. Vi måste göra mycket mer för att alla elever ska nå en gymnasiexamen, och göra det på utsatt tid. Både studie- och yrkesförberedande program finns på samtliga gymnasieskolor.

Karlstads kommun ska erbjuda vuxenutbildning med god kvalitet som i första hand utförs i egen regi.

20 Skolan bärs av lärarna. För att läraryrket ska fortsätta att bli mer attraktivt ska lärare få mer tid till sitt kärnuppdrag – att planera, genomföra och följa upp sin undervisning. Därför har skolan i Socialdemokraternas Karlstad 2030 utökats med fler lärartjänster samt annan personal, för att avlasta lärarna.

Kultur och bildning öppnar dörrar

25 Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är demokratins mål. Kultur och bildning handlar för oss om människans personliga frihet och samhällets utveckling. Kulturen och kulturarvet ger perspektiv och förståelse för det egna livet och omvärlden, och möjlighet att kunna mötas över klassgränser och andra bakgrunder. Kulturens frigörande förmåga är en avgörande motvikt mot auktoritära krafters strävan att ta makten över tanken.

30 Civilsamhället är en skola i demokrati och jämlikhet, och en motor för tillit och gemenskap. Därför är föreningslivet, folkbildningen och folkrörelserna, trossamfunden, det professionella och ideella kulturlivet, biblioteken och kulturinstitutionerna alla så viktiga. Idrotten är av särskild betydelse genom sin förmåga att kunna organisera såväl barn- som ungdomsverksamhet som motionsträning och elitidrott. Kultur är viktigt, och dess betydelse är större än all mätbar nytta. I grunden handlar det om att kunna växa som människor. Därför måste kulturen tillåtas verka fritt utan risk för politisk styrning av det konstnärliga innehållet.

35 I Socialdemokraternas Karlstad 2030 finns mer resurser till biblioteken. De har ökat sitt stöd för medie- och informationskunskap. Biblioteken kan därigenom hjälpa människor som söker sig dit i olika slags ärenden.

40 Alla har rätt till en bildningsresa och kulturvanor skapas i barndomen. Tillgången till musik, teater, bildkonst och konstnärlig gestaltning kräver ett systematiskt arbete. Alla barn och unga har i Socialdemokraternas Karlstad 2030 möjlighet att delta i Kulturskolans verksamhet. Samverkan mellan fritidshemmen, kulturlivet och idrottsrörelsen har utvecklats.

- Kulturen behöver fysiska rum. Att det offentliga rummet kommersialiseras och kulturella mötesplatser stängs behöver därför motverkas och samlingslokaler stödjas. Enprocentregeln ska tillämpas vid allt offentligt byggande, och tillämpas oftare vid markanvisning till privata byggherrar. Detta innebär att minst en procent av investeringsbudgeten för fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer ska investeras i byggnadsanknuten konstnärlig gestaltning.

Ett tryggt Karlstad

- 10 Valfärden behöver bli mera behovsstyrd och mindre marknadsstyrd. Den ska utjämna skillnader och inriktas på människors behov. Den ska vara demokratiskt kontrollerad och ta vara på välfärdsarbetarnas kompetens.

En äldreomsorg i världsklass

- 15 Allt fler lever allt längre. Det är det kanske finaste kvittot på vad välfärd och utveckling har åstadkommit. Allt fler har också bättre ork och ekonomiska möjligheter att leva ett aktivt liv som pensionär. Men alla ska kunna se fram emot en trygg ålderdom, inte bara de som har bäst förutsättningar. Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet och utgå ifrån behov och rätt till självbestämmande. Den som behöver både vård och omsorg ska mötas av samordnade insatser med hög personlig kontinuitet, något som också är viktigt för de anhöriga. Vi vet att
- 20 personalens insatser utgör själva kvaliteten i omsorgen. Schyssta arbetsvillkor, god arbetsmiljö och en fungerande samverkan mellan kommun och region är direkt avgörande.

- Arbetsvillkor, god arbetsmiljö och möjlighet till utveckling och omställning ska vara så bra att fler orkar och vill arbeta kvar längre, och att fler unga söker sig till välfärdsyrkena. Det kräver en äldreomsorg fri från minutscheman, där stödet i vardagen kan anpassas utifrån
- 25 behov. Vi behöver i större omfattning ta tillvara på medarbetarnas kompetens och erfarenhet och gå från detaljerad styrning till tillitsbaserad styrning. I Socialdemokraternas Karlstad 2030 är heltid en norm och delade turer är avskaffade. Goda arbetsvillkor är inte bara en rättvisefråga för alla som jobbar i äldreomsorgen i dag, det är en avgörande och strukturell framtidsfråga för hela vårt samhälle.

Stärkt trygghet genom livet

- 30 Den socialdemokratiska välfärdsmodellen gör att familjerelationer kan bygga på ömsesidighet, lust och egen vilja. Äldreomsorgen väver samtidigt ett skyddsnät runt de äldre som inte har barn eller partners. Den som behöver ska få stöd och omsorg att delta i samhällslivet. Det handlar om en önskan att få leva ett självständigt liv, men även om
- 35 behovet av hjälp i hemmet, av promenaden, av samvaron, att bli sedd och förstådd. Allt detta behövs för att alla ska kunna åldras i trygghet och med värdighet. En väl utvecklad dagverksamhet med avlastning för anhöriga ska vara en självklarhet.

- En viktig trygghetsfaktor när man blir äldre är att man inte behöver flytta så långt och byta sin invanda boendemiljö, den dagen det är dags för ett äldreboende. Därför finns det i
- 40 Socialdemokraternas Karlstad 2030 vårdboenden samt trygghetsboenden i de olika

stadsdelarna och tätorterna i kommunen. Inga nya vårdboenden i privat regi har tillkommit och de vars avtal löpt ut har återgått i kommunal regi.

- 5 Du med funktionsnedsättning ska ha samma rättigheter och kunna leva ditt liv som andra. Det offentliga ska konsekvent verka för att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för människor med funktionsnedsättning. Du ska kunna lita på att dina behov blir tillgodosedda genom insatser av hög kvalitet och att systemet är rättssäkert. Jämställdheten och barnrättsperspektivet ska särskilt beaktas. För att målet ska nås behöver ett aktivt förbättringsarbete ske inom samhällets alla områden.
- 10 Den som bor i ett LSS-boende ska ges fullgott stöd, service och omvårdnad. De ska känna trygghet och frihet. Personalen ska ha rätt kompetens och goda arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö.

Ett starkt och hållbart Karlstad

- 15 Klimatfrågan är vår tids ödesfråga och ansträngningarna måste öka avsevärt om vi ska kunna begränsa den globala uppvärmningen. Vi bär alla ansvaret, både som individer och kommun. Konsekvenserna av vårt handlande måste fördelas solidariskt. Solidaritet är ett viktigt begrepp som handlar om att vi tar gemensamt ansvar för gemensamma angelägenheter. Solidariteten handlar inte bara om fördelning här och nu, utan också över generationsgränser. Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska därför vara vägledande i allt vi gör.
- 20

- I Socialdemokraternas Karlstad 2030 närmar vi oss målet om en klimatneutral kommun. Arbetet har till exempel gett grönskande zoner i stadsmiljön. Det har i sig betytt tryggare, mer trivsamma stadsmiljöer och bidragit till ökad folkhälsa. Gröna ytor bidrar till ökad psykisk och fysisk hälsa, ger skugga och minskar risken för skador till följd av ökande regnmängder eller höga flöden i Klarälven. Vi har återställt torrlagda våtmarker och framtidssäkrat vattenproduktion och avlopp.
- 25

En hållbar infrastruktur som bygger samman Karlstad

- 30 Infrastrukturen är helt avgörande för att hantera en växande kommun. Den är viktig både för individerna och olika verksamheter. I Socialdemokraternas Karlstad 2030 har cykelvägnet byggts ut i anslutning till redan befintliga vägar i så stor utsträckning som är möjligt. Det finns goda förutsättningar för cykelpendling mellan centralorten och tätorterna genom bättre cykelvägar inom områdena samt säkra cykelanslutningar till Karlstad. Pendlarparkeringar har inrättats för att möjliggöra för människor att ta bilen från någon kransort, parkera utanför centrum och ta sig till arbete och studier med cykel, buss eller elsparkcykel.
- 35 I vårt Karlstad 2030 har vi skapat ett levande centrum med tidsbegränsad fri parkering med exempelvis p-skiva, utvecklad torghandel, ställplatser för husbilar, parkeringsplatser för turistbussar, upprustad gästhamn, kulturstråk från centrum till Haga, mötesplatser för ungdomar och mer färg och form i den konstnärliga utsmyckningen.
- 40 Kollektivtrafiken är tillgänglig i kommunens alla delar och går med regelbundenhet. Det är viktigt för att möjliggöra att det går att leva och verka i hela kommunen, men också i övriga länet. Med Karlstads nya resecentrum har vi ökat det kollektiva resandet, förbättrat

pendlingsmöjligheterna inom Värmland och stärkt förutsättningarna att resa till och från vår region.

5 Värmlandsbanan har rustats upp och en uppgradering till dubbelspår har påbörjats. En rejäl satsning på järnvägssträckan Oslo-Stockholm med det långsiktiga målet om en restid på max tre timmar medför att många flyg- och bilresor kommer att ersättas med tågresor. Det handlar om både klimatnytta och regional utveckling.

10 När järnvägen byggs ut minskar även behovet av flyg för persontransporter och därför ser vi Karlstads flygplats främst som en beredskapsflygplats på lång sikt. En viktig hubb för totalförsvaret, ambulansflyg, ambulanshelikopter, brandflyg, fraktflyg samt som en utvecklingsarena för till exempel elflyg.

Hamnen ligger i huvudsak kvar i dagens läge, med ökade sjögodsvolymer, och erbjuder en god koppling mellan olika transportslag.

15 Det finns nu bredband i hela kommunen. Detta möjliggör för människor att bo och verka i hela Karlstads kommun. Det skapar både attraktiva boendemiljöer och en möjlighet att bedriva näringsverksamhet samt minskar behovet av transporter för arbete mellan kransorter och centralort.

Alla jobb ska vara trygga jobb

20 Arbete ska stärka den som arbetar – alla jobb ska vara bra jobb. Det handlar bl a om att möta den snabba omställningen där kraven på rätt kompetens hela tiden ökar. Detta kräver att kommunen utvecklar sitt samarbete med arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter. Kommunen som arbetsgivare ska ta sitt arbetsmiljöansvar och bidra till ett hållbart arbetsliv.

25 Fler jobb ska bli gröna jobb, i nya och i befintliga verksamheter. Människors vilja till arbete är samhällets viktigaste tillgång. För att nå full sysselsättning krävs också utbildning, aktiv arbetsmarknadspolitik, en utbyggd välfärd som ger både män och kvinnor möjlighet att arbeta, investeringar och handel med omvärlden.

30 Alla ska ges möjlighet att försörja sig själva, och alla har ett ansvar att anstränga sig för att få ett arbete. All arbetslöshet är en förlust för hela samhället, och därför ska vi stödja varandra att komma i arbeten med goda villkor. Arbetslöshet beror sällan på brist på vilja, utan på att man saknar rätt kompetens och utbildning. I Socialdemokraternas Karlstad 2030 möter utbildningsutbudet de yrkesverksammas behov bättre än i dag, och samverkan med arbetslivet och arbetsförmedlingen har stärkts. Språkundervisning finns tillgänglig för den som behöver. Insatserna för unga som varken arbetar eller studerar har stärkts.

35 År 2030 har vuxenutbildningen i Karlstad en välutvecklad verksamhet med inriktning på utbildningar som leder till anställningar. Vuxenutbildningen är en viktig byggsten i regionens kompetensförsörjning och samarbetar med samtliga branscher för att ha ett utbildningsutbud som matchar arbetsmarknadens behov.

KARLSTAD 2022–2026

5 Socialdemokraterna har en vision om Karlstad 2030, ett Karlstad som är attraktivt, tryggt, jämlikt och långsiktigt hållbart. Ett tryggt Karlstad som är en kommun för alla genom hela livet. Där alla känner tillhörighet, får stöd när det behövs och ges möjlighet att bidra till vårt gemensamma samhälle utifrån sina egna förutsättningar. I Socialdemokraternas Karlstad 2030 har klyftorna minskat och jämlikheten ökat. Den socioekonomiska segregation vi nu ser har brutits och skillnader i livsvillkor mellan olika bostadsområden har minskat.

10 För att nå målen i visionen 2030 behöver vi bryta ner dem i delmål. Under mandatperioden 2022-2026 väljer vi därför att prioritera följande områden:

- Barnen är vår framtid
- Trygghet genom hela livet
- Arbete åt alla
- Miljö och klimat

15

Vi väljer att prioritera dessa områden eftersom vi ser att det här behövs tas krafttag för att nå Socialdemokraternas vision om Karlstad 2030. Men vi kommer självklart driva frågor som syftar mot visionen även inom andra områden under mandatperioden.

20 Förutom de prioriterade områdena ovan arbetar Socialdemokraterna också med följande horisontella perspektiv som ska genomsyra all vår politik:

- Jämställdhet
- Tillgänglighet och delaktighet
- Demokrati och inflytande

25 **Ett Karlstad som håller ihop**

Vi ska göra vad som krävs för att bryta segregationen och öka tryggheten.

30 Barnen är vår framtid, och alla barn har rätt till en trygg uppväxt. Barn ska bli lyssnade på, sedda och stöttade utifrån sina individuella behov och förutsättningar. Men barnperspektivet behöver vara en drivkraft för fler jämlikhetsförslag inom välfärden, och för samhällsbygget i stort. Vi behöver arbeta mer aktivt och medvetet för att öka jämlikheten i uppväxtvillkoren bland barn och unga. Vi ser att det finns stora skillnader i inkomster, hälsa, utbildningsnivå, andel familjer med försörjningsstöd mellan bostadsområden. Den kunskapen måste i större utsträckning ha betydelse för hur vi fördelar resurser i kommunen. Särskilt viktigt är det att 35 bryta bostadssegregationen som även leder till skolsegregation.

Barn och unga behöver goda förebilder och möta människor med annan bakgrund än den egna. Förutom att sträva efter en bred elevsammansättning på samtliga skolor, vilket bidrar

till ökad förståelse för sin omvärld, behöver barn och ungdomar aktivt erbjudas förebilder. Detta kan ske i samarbete med föreningslivet, men också tillsammans med Karlstads universitet, där Näktergalen är ett lyckat mentorskapsprogram sedan några år tillbaka. Projektet bidrar också till en meningsfull fritid för de ungdomar som deltar.

- 5 Föräldrar har ansvar för att se till att barnet får en trygg och god uppväxt. Samtidigt behöver samhällets stöd till föräldraskap bli väsentligt bättre. Alla föräldrar ska tidigt och återkommande erbjudas både generella och riktade evidensbaserade föräldrastödsprogram. Ett bra exempel är Förskoleteamet Tummen som idag riktar sig till föräldrar med barn i förskoleåldern på Kronoparken, Rud och Färjestad. Denna verksamhet behöver fler föräldrar få ta del av. Familjecentraler behöver finnas på fler platser i kommunen.

- 10 Trygghet i livet handlar om så mycket mer än satt i relation till kriminalitet. Det handlar om att känna sig trygg genom sin självkänsla och kompetens. Det handlar om att känna sig sedd och behövd i ett sammanhang. Att kunna påverka sitt liv och det samhälle man är en del av. Att känna sig trygg i att man klarar vardagens olika utmaningar och trygg i att hjälpen finns när den behövs. Vi ska alltid bekämpa brotten, men vi måste också bekämpa brottens orsaker. Den kommunala servicen behöver göras mer tillgänglig för de som bor utanför centrala Karlstad.

- 15 Att ha en egen bostad är en social rättighet. Bostadsbyggandet behöver intensifieras i hela kommunen framöver. Både vid etablering av nya bostadsområden som vid förtätning är det viktigt med en blandad bebyggelse, med olika upplåtelseformer och varierande storlekar. Äldre ska kunna bo kvar i sina bostadsområden och yngre ska kunna flytta hemifrån. Möten mellan människor med olika bakgrund och förutsättningar ska kunna ske naturligt i vardagen. Oavsett var i kommunen man är bosatt ska det finnas en närhet till grönområden och friluftsområden.

- 20 Vi lever i en tid då vi ser att demokratin hotas och undermineras. Detta måste vi stå upp mot varje dag. Vi behöver stärka inflytandet för de grupper som känner att de inte kan påverka samhället i lika hög grad som andra, göra insatser för att öka valdeltagandet, samt säkerställa att vi även framöver har en demokratisk process med rättssäkra val.

Under mandatperioden satsar Socialdemokraterna på:

- 30
- Resursfördelning för ökad jämlikhet och minskad bostadssegregation
  - Utöka projektet Näktergalen i samarbete med Karlstads universitet
  - Förskoleteamet Tummen etableras i fler områden i kommunen
  - Fler familjecentraler
  - Avgiftsfria lovaktiviteter för barn och ungdomar i hela kommunen
- 35
- Utöka antalet i fältassistenter
  - Ökad kommunal närvaro i kommunens stadsdelar och tätorter
  - Bostäder byggs i hela kommunen
  - Värna grönytor och gröna stråk i befintlig och ny stadsmiljö
  - Söka samarbete med fastighetsägare och andra aktörer för att stärka tryggheten och utöka servicen i bostadsområden
- 40
- Insatser för att stärka demokratin och öka valdeltagandet
  - Säkerställa ungdomars inflytande genom bland annat ett väl fungerande ungdomsfullmäktige

- Rådet för personer med funktionsnedsättning, samt pensionärsrådet ges mer inflytande och involveras tidigt i viktiga frågor

Ett Karlstad byggt på kunskap

5

Vi ska göra vad som krävs för att alla barn och unga ska klara skolan

Alla barn ska få en god utbildning och bildning. De ska mötas av höga förväntningar och en tro på att de kan lyckas. Alla barn och ungdomar ska ges en god start i livet. Genom en snabbare integration och bättre utbildning kan fler bidra till tillväxt och välfärd.

- 10 Detta ska vi genomföra genom fokus på kunskapsuppdraget, mer personal i förskola, skola och fritidshem, samt fler utbildade lärare med bättre förutsättningar för sitt uppdrag. Rektorer behöver få bättre förutsättningar att leda den pedagogiska verksamheten.

- 15 Alla skolor ska vara bra skolor med hög måluppfyllelse. Den verklighet vi ser idag där föräldrarnas ekonomi och utbildningsbakgrund i hög utsträckning påverkar elevernas möjligheter att klara skolan måste förändras. Alla elever ska utifrån sina förutsättningar få stöd och stimulans att nå sina drömmars mål. Ingen elev ska halka efter eller hållas tillbaka. En förutsättning för detta är att skolan förser eleverna med egna, relevanta läromedel. Detta är särskilt viktigt för elever från studieovana hem.

- 20 I första hand ska stödet ges inom den ordinarie undervisningen men för elever med särskilt stort behov av stöd är det viktigt att det finns tillgång till särskilda undervisningsgrupper. Varje elev som behöver mer tid för lärande genom lovskola och läxhjälp ska garanteras det. Elever i årskurs 9, samt på gymnasiet, ska kunna delta i betald lovskola istället för kommunalt feriearbete.

- 25 Vuxenlivet börjar i gymnasiet. Valen blir fler, förväntningarna tydligare och möjligheterna större. Alltför många elever når inte en gymnasieexamen. Här måste åtgärder till för att bryta den trenden.

En livskraftig demokrati förutsätter att människor med olika erfarenheter möts. Därför måste den socioekonomiska segregation vi ser i Karlstad brytas, och skillnader i livsvillkor mellan bostadsområden minskas.

- 30 Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är demokratins mål. Kultur och bildning handlar för oss om människans personliga frihet och samhällets utveckling. Kulturens frigörande förmåga är en avgörande motvikt mot auktoritära krafter strävan att ta makten över tanken. En blomstrande kultur är en förutsättning för ett levande och demokratiskt samhälle. Kulturen är också en viktig del av välfärden. Investeringar i kultur leder till ett rikare samhälle och banar väg för nya jobb, både inom och utanför de kreativa näringarna.

- 35 Det strategiska jämställdhetsarbetet måste prioriteras upp i kommunen. En kartläggning behöver genomföras och jämställdhetsintegrering behöver genomföras i samtliga verksamheter.

Under mandatperioden satsar Socialdemokraterna på:

- Särskilda undervisningsgrupper för elever med särskilt stort behov av stöd
- Fjärrundervisning utvecklas för att i större utsträckning tillgodose elevernas önskemål inom framför allt språkval
- 5 ➤ Läxhjälp ska erbjudas de elever som behöver
- Sträva efter att ha en blandning av olika typer av program på våra gymnasieskolor
- Inrätta ett yrkescenter
- Återinför estetprogrammet på gymnasiesärskolan
- Stärkt studie- och yrkesvägledning i samtliga skolformer
- 10 ➤ Avgiftsfri och tillgänglig kulturskola
- Bibliotekshuset utvecklas till ett kultur- och demokratihus
- Stadsbiblioteket öppet 365 dagar om året och att värna biblioteksfilialerna
- Främja experimentell kultur
- Jämställdhetsintegrering ska genomföras i alla verksamheter

15

Ett tryggt Karlstad

Vi ska göra vad som krävs för att alla ska känna trygghet genom hela livet

- 20 Valfärden behöver bli mera behovsstyrd och mindre marknadsstyrd. Den ska utjämna skillnader och inriktas på människors behov. Den ska vara demokratiskt kontrollerad och ta vara på välfärdsarbetarnas kompetens.

- 25 Allt fler lever allt längre och allt fler har också bättre ork och ekonomiska möjligheter att leva ett aktivt liv som pensionär. Detta gäller dock inte alla. Insatser behöver göras för att alla ska kunna se fram mot en trygg ålderdom. Integritet, respekt, självständighet och delaktighet är viktiga värdeord inom äldreomsorgen, som ska hålla hög kvalitet och utgå ifrån behov och rätt till självbestämmande. Samordnade insatser med hög personlig kontinuitet är viktigt. Vi vet att personalens insatser utgör själva kvaliteten i omsorgen. Därför är schyssta arbetsvillkor, god arbetsmiljö och en fungerande samverkan mellan kommun och region direkt avgörande för en god äldreomsorg.

- 30 En viktig trygghetsfaktor när man blir äldre är att man inte behöver flytta så långt och byta sin invanda boendemiljö, den dagen det är dags för ett äldreboende. Att kunna bibehålla kontakten med människor och miljöer man lärt känna under tidigare delar av livet är viktigt för att motverka den ensamhet en del äldre känner av.

- 35 Anhöriga är viktiga i planering och utförande av vård och omsorg eller stöd till personer med funktionsvariationer. Det är viktigt att deras erfarenheter och kunskaper tas tillvara på bästa sätt, men också att de får det stöd de själva behöver.

- 40 Ett väl fungerande föreningsliv är en tillgång i en kommun. Föreningarna bidrar till goda fritidsmöjligheter för människor i olika åldrar. De medverkar till att barn och ungdomar från olika bostadsområden och med olika bakgrund får mötas, till att motverka äldres ensamhet, och till en ökad integration. Även aktiviteter utanför föreningslivet är viktiga. Möjligheterna

att prova på olika aktiviteter behöver finnas och Fritidsbanken kan för många vara en väg till fysisk aktivitet och deltagande i föreningslivet.

Under mandatperioden satsar Socialdemokraterna på:

- 5
  - Verksamhet för äldre för att motverka ofrivillig ensamhet
  - Tillsvidareanställningar i större utsträckning inom omsorgen
  - Tillitsstyrning framför minutscheman
  - Utveckla anhörigstödet inom omsorgen
  - Anpassade boenden på fler ställen i kommunen
  - Vi säger nej till nya vårdboenden i privat regi
- 10
  - Vårdboenden i privat regi återtas i kommunal regi när möjlighet ges
  - Säkerställa att föreningslivet har tillgång till lokaler i hela kommunen
  - Verka för att nyttjandegraden av gemensamma fastigheter ökar
  - Höjda bidrag till föreningar och studieförbund
  - Fortsatt utveckling av Fritidsbankens verksamhet
- 15

Ett starkt och hållbart Karlstad

Vi ska göra vad som krävs för att skapa framtidens jobb och öka takten i klimatomställningen

- 20 Klimatfrågan är vår tids ödesfråga och åtgärderna måste öka avsevärt om vi ska kunna begränsa den globala uppvärmningen. Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska därför vara vägledande i allt vi gör. Solidaritet handlar inte bara om fördelning här och nu, utan också över generationsgränser.

- 25 En trygg och trivsamt stadsmiljö kräver gröna områden. Det bidrar till ökad psykisk och fysisk hälsa, likväl som till en bättre miljö. Gång- och cykelvägnätet behöver underhållas, men också byggas ut för att underlätta för människor att ta sig fram inom och mellan tätorterna i kommunen. Här behöver säkerhets- och tillgänglighetsperspektivet finnas med i planeringen så att barn och unga tidigt kan ta sig med cykel mellan hem, skola och fritidsaktiviteter. Det leder till goda vanor och bättre folkhälsa, samt är en viktig insats för
- 30 klimat och miljö.

Företag och föreningar som vill samarbeta för en klimatsmart framtid kan sluta lokala klimatavtal. Kommunens återvinningscentraler ska utvecklas till återbrukscentraler.

- Att ha ett jobb att gå till gör att du blir en del av en gemenskap där du kan utvecklas och lära nytt. Lönen ger dig en inkomst, möjlighet att leva friare, bestämma själv och planera framåt.
- 35 En god arbetsmiljö och bra arbetsvillkor ska vara en självklarhet för alla.

- När alla som kan arbeta gör det skapas den tillväxt som gör det möjligt att stärka välfärden och ge alla människor chansen att bidra till ett ännu bättre samhälle. I den snabba omställning som sker där kraven på rätt kompetens hela tiden ökar måste vi bli bättre på att möta behoven. Fler jobb ska bli gröna jobb, i nya och i befintliga verksamheter. För att nå
- 40 full sysselsättning krävs också utbildning, aktiv arbetsmarknadspolitik, en utbyggd välfärd

som ger både män och kvinnor möjlighet att arbeta, investeringar och handel med omvärlden. Självklart ska kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor alltid gälla. Att ställa krav i samband med upphandlingar är ett viktigt verktyg för schyssta arbetsvillkor.

- 5 Inom vuxenutbildningen erbjuds en kvalitativ undervisning som möter både individens och arbetsmarknadens behov. Vuxenutbildningen ska fortsatt satsa på kombinationsutbildningar som syftar till att möta det rekryteringsbehov som finns inom bristyrken i närtid.

Under mandatperioden satsar Socialdemokraterna på:

- Fokus på att bli en klimatneutral kommun
- Företag och föreningar ges möjlighet att sluta lokala klimatavtal
- 10 ➤ Kommunens återvinningscentraler utvecklas till återbrukscentraler
- Främja fossilfria person- och varutransporter
- Bilpool för anställda i kommunens verksamheter med arbetsplats utanför centrala Karlstad
- Underlätta klimatsmarta konsumtionsval
- 15 ➤ Utveckla Vänern som besöksmål
- Öka tillgängligheten till Väternära områden så fler kan få nytta av dem
- Ökad samverkan för att lotsa människor till utbildningar
- Fler utbildningsplatser för att få människor i arbete
- Stärka SFI i kommunal regi med tydligare koppling till bristyrken
- 20 ➤ Utveckla vuxenutbildningen i kommunal regi
- Arbets skor och arbetskläder till kommunal personal som behöver det
- Ökad samverkan med näringslivet för ett förbättrat näringslivsklimat och fler arbetstillfällen – med ett särskilt fokus på gröna jobb och hållbara branscher
- Verka för fler företagsetableringar i hela kommunen
- 25 ➤ Vi säger nej till handelsexploatering på Månsberget